

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.080/2023/4.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a dr. Viszló László Ügyvédi Iroda (felperesi jogi képviselő címe. ügyintéző: dr. Viszló László ügyvéd) által képviselt **felperes** (felperes címe) felperesnek – a Radnay és Virág Ügyvédi Iroda (alperesi jogi képviselő címe ügyintéző: dr. Radnay Márta ügyvéd) által képviselt **alperes** (alperes címe) alperes ellen szolgálati elismerés megfizetés iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 1.M.70.359/2022/18. szám alatt kijavított, 17. sorszámú ítélete ellen a felperes 19. és 20. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek szolgálati idő elismerés jogcímén 8.330.200 (nyolcmillió-háromszázharmincezer-kétszáz) forintot és ezen összeg után 2022. január 1-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 500.000 (ötszázezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 499.812 (négy száz kilencven kilencezer-nyolcszáz tizenkét) forint elsőfokú és 666.416 (hat száz hatvanhatezer-négy száz tizenhat) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság döntése és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2023. január 17-én meghozott 1.M.70.359/2022/17. számú és 18. sorszám alatt kijavított ítéletével a felperes keresetét elutasította, melyet öthavi illetményének megfelelő, 8.330.200 forint szolgálati elismerés és annak késedelmi kamatai iránt indított. Kötelezte a felperest 200.000 forint + áfa perköltség megfizetésére az alperes és 499.812 forint eljárási illeték megfizetésére az állam javára.

[2] Az általa megállapított tényállás szerint a felperes 1973. augusztus 2-től dolgozott különböző egészségügyi intézményekben és 2017. december 1-jén létesített munkaviszonyt az alperessel nőgyógyász szakorvos munkakörben. A felperes munkaviszonya a 2020. november 18-án hatályba lépett, az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvény (a továbbiakban: Eszjtv.) 19. § (2) bekezdése szerinti, törvényen alapuló jogállásváltozás folytán 2021. március 1-jétől egészségügyi szolgálati jogviszonnyá alakult át. A felperes járandósága ezen időponttól havi – helyesen 1.666.040 – forint illetményből és 27.000 forint vezetői pótlékból tevődött össze. A munkaszerződés II.1.2. pontjában az egészségügyi szolgálati jogviszony kezdő időpontja a szolgálati elismerés szempontjából 1975. május 6. napjával került megállapításra.

[3] Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmet megalapozatlannak találta az Eszjtv. 8. § (9) bekezdés a) pontja, 9. § (1)-(3) bekezdése, az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személyek szolgálati elismerésével kapcsolatos egyes intézkedésekről szóló 664/2021. (XII. 1.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése, 2. § (1) bekezdése és a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 15. § (1) bekezdés a)-b) pontjai, és (2) bekezdése alapján.

[4] Mindenekelőtt rögzítette, hogy a perben a felek egyező nyilatkozatot tettek arra nézve, hogy a felperes 2021. február 28-án 44 év 5 hónap és 18 nap egészségügyi szolgálati jogviszonnyal rendelkezett. Arra mutatott rá, hogy a szolgálati elismerés az egészségügyi szolgálati jogviszonyban töltött idő betöltésének napján esedékes és ez a juttatás annak a személynek jár, aki egészségügyi szolgálati jogviszonyban áll. Mindezekből azt a következtetést vonta le, hogy a 40 éves jogviszony után járó szolgálati elismerés a felperes részére 2021. március 1-jét megelőzően lett volna esedékes, amikor a felperes még nem állt ilyen jogviszonyban, illetve jogszabályi rendelkezés hiányában a juttatási forma sem létezett. Ezért arra a felperes nem szerezhette meg a jogosultságot és az nem is válhatott esedékessé.

[5] Hangsúlyozta, hogy külön jogszabályi rendelkezés hiányában a Jat. szabályozási átmenetről rendelkező szabályai értelmében a szolgálati elismerésre való jogosultság jogintézménye sem alkalmazható visszamenőlegesen az annak hatálybalépése előtt bekövetkezett tényekre, amely tény a felperes esetében az, hogy már 2021. március 1-jét megelőzően elérte, illetve meghaladta a 40 éves jogosító időt. Érvelése szerint mindezt a jogértelmezést támasztja alá a Kúria Kf.VII.39.229/2021/4. számú ítélete, illetve a BH2018. 286. számú eseti döntés, amelyek szerint a jubileumi jutalomra való jogosultság szempontjából annak van jelentősége, hogy a munkát végző alkalmazott a fennálló jogviszonyra irányadó jogállási törvény szerint számított jubileumi jutalomra jogosító szolgálati időt az adott jogviszonyban érte-e el. A perbeli esetben a felperes 2021. március 1-

jét megelőzően nem állt egészségügyi szolgálati jogviszonyban, ezért a szolgálati elismerésre nem vált jogosulttá.

[6] Mindezek alapján a 664/2021. (XII. 1.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdésének és (3) bekezdés a) pontjának alperes általi értelmezését találta helytállónak, amely szerint csak annak az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló dolgozónak kell kifizetni 2021. december 31-ig a szolgálati elismerést, aki valamely fokozatot 2021. március 1. és a 664/2021. (XII. 1.) Korm. rendelet 2021. december 2-i hatálybalépése között érte el, vagy haladta meg a Korm. rendelet 1. §-a szerinti új beszámítási szabályok alapján a szolgálati elismerésre jogosító időt.

A felperes fellebbezése

[7] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel és annak megváltoztatásával az alperes kereset szerinti marasztalását kérte, a másodfokú eljárással felmerült, megbízási szerződés szerinti perköltségének viselése mellett.

[8] Nem vitatva, hogy 2021. február 28-án 44 év 5 hónap 18 nap jogszerző idővel rendelkezett, rámutatott, hogy a jogviszonyváltáskor a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 78. §-a szerinti jogszerző időt ugyan még nem érte el, viszont a szolgálati elismerés tekintetében a jogszerző idejének mértéke meghaladta a 40 évet. Hangsúlyozta, hogy folyamatosan állami, illetve önkormányzati fenntartású foglalkoztatóknál dolgozott és rendelkezési körén kívüli változások alakították ki a perbeli helyzetet.

[9] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság jogszabályértelmezése alapvető alkotmányos rendelkezéseket sért, illetve ellentétes a jogalkotói szándékkal és az elemi logikai szabályokkal. A szolgálati elismerés, illetve jubileumi jutalom célja a társadalmilag kiemelt fontosságú területen dolgozók jutalmazása, a perbeli esetben az állami, önkormányzati egészségügyi szolgáltatóknál végzett tevékenység. Az elsőfokú bíróság értelmezése indokolatlan különbséget tesz a foglalkoztatotti csoportok között aszerint, hogy 2021. február 28-án kevesebb szolgálati jogviszonnyal rendelkeztek, mint 40 év – még ha egy nappal is – vagy azt az időtartamot szolgálati idejük – akár egy nappal is – meghaladta. Kiemelte, hogy nem részesült 40 éves jubileumi jutalomban, ezáltal javadalmazása nem ütközne kétszeres kifizetés tilalmába (BH1997.501.). Az azonban méltánytalan lenne, ha esetében a jogszerző ideje alapján kizárásra kerülne a szolgálati elismerésből. Az ilyen típusú különbségtételre jogszerű lehetőség nincs, mivel az ellentétes az Alaptörvény XV. cikkével, illetve az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 8. § t) pontjával.

[10] Az egyedüli helytálló és jogszerű értelmezése a jogszabálynak az, hogy amennyiben a jogosult 2021. március 1-jén, vagy azt követően rendelkezik a 40 éves jogszerző idővel, vagy azt az időtartamot már meg is haladta (esetében 4 év 5 hónap 18 nappal), jogosulttá válik a szolgálati elismerésre. Ellenben nonszensz az az értelmezés, ami szerint ki kell zárni azokat az érintetteket a jogosulti körből, akik – részükről fel nem róható módon – 2021. március 1-jén több jogszerző idővel rendelkeznek, mint az alperesi érvelés szerinti időtartam. Rámutatott arra is, hogy az elsőfokú bíróság az indokolásban az „érte el vagy haladta meg” kifejezést használta álláspontja alátámasztására, a normaszöveg szerinti „elérte, vagy meghaladta” szöveg helyett.

[11] Mindezeket túl előadta, hogy az elévülés esetében nem következett be. Az a körülmény pedig, hogy a jogalkotó az alig kihirdetett kormányrendeletet pár nap múlva módosította, rámutat a kodifikáció bizonytalanságára, melynek folyományaként sérült a jogbiztonság elve. Önmagában a 664/2021. (XII. 1.) Korm. rendelet szövegezése komoly értelmezési problémákat vet fel, így nem tesz eleget a Jat. 2. § (1) bekezdése szerinti azon elvárásnak, amely értelmében a jogszabálynak a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalommal kell rendelkeznie, és az nem lehet ellentétes az Alaptörvény rendelkezéseivel. Amennyiben e követelménynek a jogszabály nem tesz eleget, lehetőséget nyújt a kötelezettnek, hogy kibújjon a kötelezettségének teljesítése alól, ahogy az jelen esetben is történt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[12] Az alperes az érdemben helyes elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte.

[13] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és az abból levont jogi következtetései is megalapozottak. A felperes érvelése hibás és megalapozatlan, nincs figyelemmel sem az egyes foglalkoztatásra vonatkozó, sem a jogalkotásról szóló jogszabályokra. A foglalkoztatási jogviszonyokban törvény alapján járó járandóságoknál ugyanis az adott jogviszonyra vonatkozó jogállási törvénynek van jelentősége, így önmagában az a tény, hogy a munkáltató állami vagy önkormányzati fenntartásban működik, a jogállási törvény személyi hatályát nem bővíti. A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) alapján sem jubileumi jutalom, sem szolgálati elismerés a munkavállalót nem illeti meg. Az Eszjtv. megalkotása hiányában a felperes részére az alperes ilyen juttatás megfizetésére nem lett volna köteles.

[14] Az Eszjtv. hatálybalépésével a 8. § (9) bekezdése, majd a 664/2021. (XII. 1.) Korm. rendelet határozta meg az egészségügyi szolgálati jogviszony számításának a módját, illetve az Eszjtv. 9. § (3) bekezdése rendelkezett arról, hogy az elismerés az egészségügyi szolgálati jogviszonyban töltött idő betöltésének a napján esedékes. A Jat. 15. § (1) bekezdés a)-b) pontjai alapján az Eszjtv. 9. §-a által szabályozott szolgálati elismerésre való jogosultság

nem alkalmazható visszamenőlegesen. Ekörben helyesen utalt az elsőfokú bíróság a kialakult bírói gyakorlatra, így a felperes fellebbezésében tett jogi érvelés a töretlen bírói gyakorlattal is ellentétes. A 664/2021. (XII. 1.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdésének rendelkezése egyértelmű, miszerint a szolgálati elismerés kifizetésének feltétele minden esetben az, hogy az adott jogosító időt az egészségügyi szolgálati jogviszony létrejöttét követően, azaz 2021. március 1. után érje el, vagy haladja meg az egészségügyi, vagy egészségügyben dolgozó.

[15] Álláspontja szerint a felperes Alaptörvény-ellenességre és az Ebktv. 8. § t) pontjára vonatkozó hivatkozásait a másodfokú bíróság nem vizsgálhatja, mivel előbbire kizárólag az Alkotmánybíróság jogosult az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése alapján, illetve azok a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 373. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel a Pp. 7. § (1) bekezdés 12. a) pontjára – meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősülnek.

A másodfokú bíróság döntése

[16] A fellebbezés alapos.

[17] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban az abból levont jogi következtetéseivel és érdemi döntésével eltérő jogi álláspontja miatt nem értett egyet a másodfokú bíróság.

[18] A peradatok szerint a felperes az alperessel állt munkaviszonyban, amely jogviszony az Eszjtv. alapján – törvényen alapuló jogállásváltozás miatt – 2021. március 1-jétől egészségügyi szolgálati jogviszonnyá alakult. Az átalakulás időpontjában a felperes az Eszjtv. 8. § (9) bekezdése alapján több mint 44 év egészségügyi szolgálati jogviszonyban töltött időként figyelembe vehető jogviszonnyal rendelkezett.

[19] Az Eszjtv. 9. § (1) bekezdése kimondja, hogy a huszonöt, harminc-, illetve negyvenévi egészségügyi szolgálati jogviszonnyal rendelkező egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személynek szolgálati elismerés jár. Ennek részletes szabályait a 2022. május 31-ig hatályos 664/2021. (XII. 1.) Korm. rendelet határozta meg.

[20] A 664/2021. (XII. 1.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése előírja, ha az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személynek az 1. § alapján figyelembe vehető időtartam alapján számított szolgálati ideje a szolgálati jogviszony létrejöttét követően elérte vagy meghaladta a szolgálati elismerésre jogosító – az Eszjtv. 9. § (2) bekezdésében meghatározott – időt, az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személy – a (4), (6) és (7)

bekezdésben foglaltak figyelembevételével – jogosult a szolgálati elismerésnek az így megállapított szolgálati idő szerinti fokozatára.

[21] A felperes jogszabály alapján számított szolgálati ideje az Eszjtv. 9. § (2) bekezdés c) pontjában meghatározott negyven év jogviszonyt meghaladta, azaz a 664/2021. (XII. 1.) Korm. rendeletben foglalt fenti jogosultsági feltételeknek megfelelt.

[22] Az Eszjtv. 9. § (3) bekezdése, amely arról rendelkezik, hogy a szolgálati elismerés a (2) bekezdés szerinti egészségügyi szolgálati jogviszonyban töltött idő betöltésének napján esedékes, csak a 664/2021. (XII. 1.) Korm. rendelet hatályon kívül helyezését követően lépett hatályba. Azt a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő szabályozási kérdésekről szóló 2022. évi V. törvénynek az Eszjtv-t módosító rendelkezései között szereplő 84. §-a iktatta be és ugyanezen törvény 118. § (1) bekezdésében meghatározottak alapján 2022. június 1-jén lépett hatályba. Ezért a jelen jogvita elbírálásánál, figyelemmel arra, hogy a felperes keresetét a jogviszonyváltás időpontjában hatályos, illetve a 2022. május 31-ig hatályos szabályok alapján kellett elbírálni, az említett rendelkezés – eltérően az elsőfokú ítéletben rögzítettekkel – nem alkalmazható az Eszjtv. 9. § (3) bekezdése.

[23] A 664/2021. (XII. 1.) Korm. rendelet 2. § (6) bekezdése rendelkezik a jogosultságból kizárt személyi körörről. E szerint annak nem jár és nem fizethető ki az (1) és (2) bekezdés alapján megállapított szolgálati elismerés, aki már megkapta a szolgálati elismerésnek a fokozata szerinti összegét vagy a jogviszonyban töltött ideje alapján annak megfelelő jubileumi jutalmat a korábbi jogviszonyában, vagy a rendelet hatálybalépésekor már nem áll egészségügyi szolgálati jogviszonyban. A felperes esetében azonban ezek a kizáró okok egyike sem állt fenn.

[24] Az elsőfokú bíróság az alperes érvelését elfogadva megalapozatlanul hivatkozott a Kúria Kf.VII.39.229/2021/4. számú ítéletére és a BH2018. 286. számú eseti döntésre, mert azok eltérő jogszabályi környezetre és egy más típusú jogviszonyra vonatkoznak. A hivatkozott eseti döntések azért nem irányadóak, mert e döntések alapjául szolgáló, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (rég. Hszt.) 110. § (2) bekezdése és a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (új Hszt.) 166. § (2) bekezdése arról rendelkezik, hogy a jubileumi jutalom a szolgálati viszonyban töltött idő elérésének napján esedékes. Ezzel szemben a 664/2021. (XII. 1.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése kifejezetten azt az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személyt is szolgálati elismerésre jogosultnak tekinti, akinek a szolgálati ideje az egészségügyi szolgálati jogviszony létrejöttét követően meghaladta a szolgálati elismerésre jogosító időt. Ez az értelmezés éppen az irányadó jogszabálynak az említett kitétele miatt nem ütközik a Jat. szabályozási átmenetről rendelkező 15. § (1) bekezdés a)-b) pontjába.

[25] A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és az alperes által összezszerűségében nem vitatott kereseti kérelem szerint kötelezte az alperest a negyvenévi szolgálati járandóság megfizetésére. Tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróság az irányadó anyagi jogszabályok alapján a kereseti kérelmet megalapozottnak találta, ezért mellőzte a fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben előadott Alaptörvény-ellenességre és az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére vonatkozó hivatkozások érdemi értékelését.

[26] A kamatfizetésről a kereseti kérelemben megjelöltektől eltérően a 664/2021. (XII. 1.) Korm. rendelet 2. § (3) bekezdés a) pontjában meghatározottak figyelembevételével határozott a másodfokú bíróság, miszerint a szolgálati elismerést 2021. december 31-ig kellett kifizetni, amennyiben a jogosultság megállapításához szükséges szolgálati idővel már a rendelet hatálybalépésekor rendelkezett az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személy. A késedelmi kamat mértékére vonatkozó rendelkezés a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:48. § (1) bekezdésén alapul.

Záró rendelkezések

[27] A pertárgy értéke a Pp. 512. § (2) bekezdése alapján a keresettel érvényesíteni kívánt összeg, azaz 8.344.200 forint volt.

[28] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet megváltoztatása miatt a pervesztes alperest a Pp. 364.§-a folytán alkalmazandó Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes másodfokú perköltségének megfizetésére. A felperes a fellebbezésében a másodfokú eljárásra vonatkozó perköltségfelszámítással élt a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján, az elsőfokú tárgyalás berekesztésekor költségigénye nem volt. A perköltség összegét a másodfokú bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló mérsékelt összegben határozta meg, a felperesi jogi képviselő alanyi adómentessége miatt áfa felszámítása nélkül. A mérlegelés során arra volt figyelemmel, hogy a felperes által becsatolt megbízási szerződésben kikötött megbízási díj a pertárgyértékre és arra tekintettel is eltúlzottnak minősült, hogy a felperes egy okiratot szerkesztett és a másodfokú bíróság egy tárgyalást tartott.

[29] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés m) pontja alapján személyes költségmentességre jogosult, így a perben felmerült, az Itv. 39. § (1) bekezdése és 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint számított elsőfokú és a 46. § (1) bekezdése szerinti fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam viseli.

[30] Az ítélet elleni fellebbezést a Pp. 365.§-a zárja ki.

Budapest, 2023. május 25.

dr. Orosz Andrea s.k.
a tanács elnöke

dr. Szalai Beatrix s.k.
előadó bíró

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.
bíró